

Όταν το Ναϊρόμπι εξαρτιόταν από τους Έλληνες για κρέας και ψωμί

[/ Γενικά Θέματα](#)

ΘΗΝΑ. Οι πρωτοπόροι Έλληνες που πήραν το ρίσκο να εγκατασταθούν στην Κένυα, στα τέλη του 19ου αιώνα έφτιαξαν, με το πέρασμα των χρόνων μια εύπορη, αν και ολιγάριθμη κοινότητα. Κινήθηκαν σε επικίνδυνα εμπορικά μονοπάτια, πάλεψαν με τροπικές ασθένειες και με άγρια θηρία και τελικά κατόρθωσαν να αναπτύξουν σημαντική οικονομική δραστηριότητα, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Την Ιστορία των Ελλήνων στην Κένυα και την Ουγκάντα καταγράφει για, πρώτη φορά, ο ιστορικός και ερευνητής Αντώνης Χαλδαίος, στο ενδέκατο βιβλίο του για την Ομογένεια της Αφρικής.

Οι Έλληνες κυριαρχούσαν στο βόειο κρέας και το ψωμί

Όπως δήλωσε ο κ. Χαλδαίος στο «ΑΠΕ-ΜΠΕ», οι πρώτοι Έλληνες έφτασαν στην Κένυα γύρω στα 1890, μέσω του λιμανιού της Μομπάσα, στα νότια, που ήταν τότε η πρωτεύουσα της βρετανικής αποικίας και ασχολήθηκαν με το εμπόριο, αρχικά ελεφαντόδοντου και μετέπειτα αλόγων και βοοειδών.

Ξεκινούσαν από τη Μομπάσα και κινούνταν προς τα δυτικά, φτάνοντας μέχρι τη λίμνη Βικτώρια στην Ουγκάντα και πωλούσαν τα εμπορεύματά τους είτε σε εμπορικούς σταθμούς, είτε κινούμενοι με καραβάνια.

Εναλλακτικά, κινούνταν σε έναν άξονα από την Μομπάσα προς τα βόρεια, στα σύνορα με την Αιθιοπία και τη Σομαλία. μέσα από περιοχές πολύ επικίνδυνες, με φυλές που δεν είχαν συναντήσει μέχρι τότε Ευρωπαίους. Από εκεί, έφερναν άλογα και βοοειδή, και τα πουλούσαν στην Κένυα, στην περιοχή της Μομπάσα.

Στη συνέχεια, μετανάστευσαν στην Κένυα Έλληνες που εργάστηκαν ως τεχνίτες ή υπερβολάβοι στον σιδηρόδρομο. Το 1896 ξεκίνησε το έργο σιδηροδρομικής σύνδεσης της Μομπάσα με τη λίμνη Βικτώρια, με πολλές δυσκολίες, «λόγω των τροπικών ασθενειών και των επιθέσεων από λιοντάρια», υπογράμμισε ο κ. Χαλδαίος.

Στις αρχές του 20ού αιώνα, το 1907, οι Βρετανοί μετέφεραν την πρωτεύουσα από την Μομπάσα και αυτό αποτέλεσε το έναυσμα για να εγκατασταθούν Έλληνες στη νέα πρωτεύουσα, το Ναϊρόμπι και στην ευρύτερη περιοχή, ασχολούμενοι και πάλι με το εμπόριο βοοειδών ή τροφίμων. «Και μάλιστα αυτό που είχε μείνει στη μνήμη των Βρετανών την εποχή εκείνη είναι ότι το Ναϊρόμπι εξαρτιόταν από τους Έλληνες για το βόειο κρέας και για το ψωμί, επειδή είχαν τα αρτοποιεία, οπότε οι Έλληνες ήταν αυτοί που κυριαρχούσαν στους τομείς αυτούς», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Χαλδαίος.

Στη Μομπάσα υπήρχε, από το 1903 το ονομαστό ξενοδοχείο «Africa», ελληνικής ιδιοκτησίας, πολύ σημαντικό για όλους τους Ευρωπαίους και σημείο αναφοράς, στην πόλη για σχεδόν έναν αιώνα. Ιδιοκτήτης ήταν ο Φίλιππος Φίλιος, με καταγωγή από τη Βόρειο Ηπειρο, ο οποίος, 20 χρόνια μετά την κατασκευή του, το πούλησε και έφυγε για την Τανζανία.

Από τις γειτονικές αφρικανικές χώρες στην Κένυα

Μετά τη δεκαετία του '50, με την ανεξαρτησία και την εθνικοποίηση των περιουσιών σε πολλές γειτονικές χώρες της Αφρικής, αρκετοί Έλληνες από την Τανζανία την Αιθιοπία βρέθηκαν στην Κένυα. Όσοι εγκαταστάθηκαν στα βόρεια της χώρας, ασχολήθηκαν με την παραγωγή καφέ και αυτοί στα νότια με την

αγαύη, ένα φυτό σαν φοίνικας από το οποίο παράγεται το σκοινί. Στις υπόλοιπες αξιοσημείωτες δουλειές των Ελλήνων ήταν η εξόρυξη των μεταλλευμάτων και κάποιοι ασχολήθηκαν πιο εντατικά με το εμπόριο πολύτιμων λίθων κατά τη δεκαετία του '60 και του '70, αλλά και αργότερα μέχρι τη δεκαετία του 2000.

Οι Έλληνες, όπως και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι, δεν βίωσαν εθνικοποιήσεις ή οικονομικές μεταβολές οπότε η παρουσία τους στην Κένουα είναι σταθερή. Σήμερα, υπάρχουν στη χώρα 150 με 200 άτομα, κυρίως στην περιοχή του Ναϊρόμπι, με ευρεία γκάμα δραστηριοτήτων, όπως το εμπόριο, οι επιχειρήσεις, ο τουρισμός και η βιομηχανία. Η οικογένεια Κυριαζή δραστηριοποιείται στο Νότο, στην περιοχή της Ταβέτα, στην παραγωγή σχοινοβίου. Ξενοδοχείο στο Νότο διατηρεί ο Βασίλης Κρητικός, ο οποίος είχε διατελέσει και βουλευτής πριν από 10 χρόνια.

Γενικά οι Έλληνες δεν ήταν πολλοί στην Κένουα, λόγω και των γραφειοκρατικών εμποδίων που έβαζαν οι Βρετανοί τόνισε ο κ. Χαλδαίος. Στο απόγειό της, τη δεκαετία του '70 η ελληνική παροικία ήταν γύρω στα 600 άτομα, «μικρός αριθμός, όμως με σημαντική οικονομική δραστηριότητα».

Λόγω της μικρής παρουσίας των Ελλήνων δεν δημιουργήθηκε σχολείο. Τα παιδιά πήγαιναν σε σχολεία για ξένους στην Κένουα ή στην Αρούσα στην Τανζανία, που ήταν σε κοντινή απόσταση από τις περιοχές όπου έμεναν οι Έλληνες. Με πρωτοβουλία του Αρχιεπισκόπου της Κύπρου Μακαρίου, ιδρύθηκε στο Ναϊρόμπι Εκκλησιαστική Ακαδημία για τους Αφρικανούς, που λειτουργεί μέχρι σήμερα.

Ο ευεργέτης και ο επικηρυγμένος

Στην πορεία, υπήρξαν Έλληνες, οι οποίοι πρόσφεραν στη χώρα μέσω δωρεών. Σημαντική μορφή της κοινότητας ήταν ο Χριστόδουλος Γαλανός, με δωρεές του οποίου κατασκευάστηκαν σχολεία και βιβλιοθήκες. Μάλιστα, χρηματοδότησε την κατασκευή του Νοσοκομείου του Ναϊρόμπι τη δεκαετία του '50 και γι' αυτό το λόγο παρασημοφορήθηκε από την βασίλισσα Ελισάβετ.

Με διαφορετικό τρόπο, άφησαν άλλοι Έλληνες το στίγμα τους, καθώς είχαν ανάμειξη στις απόπειρες των ντόπιων να αποτινάξουν τη βρετανική κυριαρχία.

«Ο Βασίλης Κουτλής, ο οποίος είχε καταγωγή από το Πλωμάρι της Λέσβου, ήταν έμπορος ο οποίος είχε έρθει στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα στην περιοχή. Προμήθευε με όπλα τους Κενυάτες και μάλιστα οι Βρετανοί τον είχαν επικηρύξει, το 1905, γι' αυτή του τη δράση. Ευτυχώς για τον ίδιο δεν κατάφεραν να τον συλλάβουν», επισήμανε ο συγγραφέας.

Σε ό,τι αφορά την Ουγκάντα, η παρουσία των Ελλήνων ήταν ισχνή, στο πλαίσιο

της εμπορικής τους δραστηριότητας στα τέλη του 19ου αιώνα. «Υπήρχαν Έλληνες οι οποίοι φτάνανε μέχρι τη λίμνη Βικτώρια και πωλούσαν τα εμπορεύματά τους. Και μετά γυρίσανε πίσω στη βάση τους που ήτανε η Κένυα», εξήγησε ο κ. Χαλδαίος. Σήμερα, υπάρχουν 4 Έλληνες στην Ουγκάντα που ασχολούνται με το εμπόριο καφέ.

ekirikas.com